

DE GULDEN LELIE
Vereniging zonder winstoogmerk

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE VAN NERUM MAQUISSTRAAT 44 EVERE

Maandelijks uitgave nr 76 der hooimaand (juli) 1966

* ART. 260 : Stb. V/14 Charles VAN NERUM x BARBE SMOLDERS xx Justine DEFOOR
(vervolg van art. 259)

11. Elisabeth : x Martheus COLLAER uit Zitterd-Lummen

12. Gertrude : x Guill. SMOLDERS (1)

13. Norbert : ° Oorbeek 8. 12. 1750

Deed zijn kleine studies te Geldenaken en ging dan naar het Seminarie. Werd gekleed in 1775, geproft in 1776 en priester gewijd in 1779.

Hij werd achtereenvolgens Administrator te Kessel-Lo in 1882, Pastoor van Linden in 1786 en Abt van Vlierbeek in 1792.

Zijn officiële instelling tot 396/ Prelaat der Abdij onder de naam van "Ildephonsus" gebeurde met grote luister en ging gepaard met geestelijke plichtigheden en lofdichten.

Hij leefde onder de Franse revolutie en zag de afschaffing van zijn abdij. Werd rector der kerk van Vlierbeek in 1803 en + te Vlierbeek (Kessel-Lo) op 20. 7. 1806.

Was een der beste en grootste abten uit de Abdij van Vlierbeek. Zijn portret werd geschilderd door Jacquin en hangt in het Bisschoppelijk Museum.

14. Arnold : (volgt onder IV. A.)

15. Lambert : (volgt onder IV. B.)

IV. A. Arnold MEUGENS

° Oorbeek 25. 7. 1754 en + 30. 10. 1817

x met Maria Theresia Cecilia SMEESTERS (+ vóór 1817) van wie :

- Jeanne Cath. (verm. dezelfde die x met Matheus SMOLDERS)

- Marie Josephe

- François

- Marie Theresi

- Lambert x 1826 met Marie Theresia VAN WEDDINGEN, van wie in 1832 een kindje geboren werd met als meter Barbe SMOLDERS.

- Louis

- Guillaume

- Frederic

- Marie Cath. ° Oorbeek 27. 5. 1790 x 1816 met Joannes Henricus SMOLDERS (zij waren de ouders van Barbe SMOLDERS)

IV. B. Lambert MEUGENS

° Oorbeek 7. 8. 1760 en x Kuntich 28. 1. 1794 met Marie Catherine VAN SALM (° Kuntich 6. 10. 1768 + Oorbeek 13. 1. 1814 dochter van Engelbert VAN SALM en Maria Theresia AERTS) van wie :

- Marie Catherine : ° Oorbeek 24. 3. 1796 + Hoeg. 22. 10. 1850

x Oorb. 30. 11. 1814 Servais COENEGRAS (2) ← van wie :

- Eulalie ° Hoeg. 1820 x Jean Jacques LOWET

- Sabine ° Hoeg. 1827 x Notaris Felix CRAMPEN uit Tienen

(1) Zie Familieschoon blz 458 para 5. I.

(2) Zie Familieschoon blz 456, voetnota 5.

6. CHARLES VAN NERUM wordt molenaar :

Toen Charles in 1833 aangeduid werd om de brouwerij van zijn vader voort te zetten, was jeugdige ouderdom in zekere mate een beletsel om zich dadelijk met de grote en ervaren brouwers de streek te meten, zodat hij bij de middelmatigen gerekend bleef.

Aanvankelijk had hij immers de brouwketel moeten herstellen en allerlei verbeteringswerken voeren, waardoor er van in den beginne niet op volle toeren kon gedraaid worden en natuurlijk klus verloren gingen. Dit bracht bij Châl, die uit een groot en machtig brouwersgeslacht gesproten was zekere teleurstelling en een gevoel van minderwaardigheid teweeg.

Geleidelijk kwam er evenwel verbetering in de toestand, maar Charles, die gedacht had om onmiddellijk aan kop te kunnen plaatsen, bleef onderhevig aan deze ontgoocheling, zodat hij stilaan naar andere beroepsmogelijkheden begon uit te zien.

Deze kans werd hem geboden door zijn huwelijk. Tegen de wil van zijn familie in, zegde in 1838 de brouwerszaak op, om zich als molenaar op de molen van DAELHEM onder Vissenaken te gaan vestigen. Deze laatste behoorde destijds toe aan Frederic HUENS, de oom van Barbe SMOLDERS, die zijn molen tegen lage prijs aan Châl verhuurde.

Daar ging het jonge gezin zich vestigen, zodat de brouwerszoon uit Hoegaarden, molenaar werd te Vissenaken.

7. CHARLES VERLIEST ZIJN VROUW EN KINDEREN.

In afwachting van op de molen van DAELHEM te gaan wonen, had het gezin VAN NERUM SMOLDERS zich echter voor korte tijd te Kuntich gevestigd. Daar werd op 7.3.1838 hun eerste kind geboren; Anna Clementina, die echter 3 maanden later, namelijk op 14 juni overleed.

Op 26.10.1840 werd op de molen VAN DAELHEM hun tweede kind geboren Henricus Gustaaf, maar ook deze zou reeds 4 dagen nadien sterven. Charles en Barbe waren in diepe droefheid gedompeld, om het verlies van hun twee kinderen, terwyl laatstgenoemde laggzaam wegwijnde van verdriet.

En tot overmaat van ramp stief ook Barbe SMOLDERS op 9 Febr. 1841 te Vissenaken op de molen van DAELHEM, na een langdurige ziekte. Hun huwelijksgeluk was van korte duur geweest.

En alsof dit alles nog niet voldoende was, brak er een proces uit tussen Charles VAN NERUM en zijn schoonouders, inzake eigendommen en erfenisrechten.

8. CHARLES KEERT NAAR HOEGAARDEN TERUG :

Het vertrek van Châl had ontegensprekelijk schade berokkend aan de brouwerij VAN NERUM te Hoegaarden, ook "St Cornelius-hoeve" genaamd. Dit kwam door het feit dat Livinus, die hem in 1838 volgde, amper 18 1/2 j. oud was geworden en bovendien gans onervaren inzake bierbrouwen en jeugdstoken, daar hij zich nooit op dit beroep had afgestemd.

Daarenboven waren er tussen Livinus en zijn oudste broeder Jean Bapt. misverstanden en onenigheden uitgebroken, die aanleiding gaven tot de verkoop van het pachthof. Op 26 Feb. 1841 verscheen Charles en Jean Bapt. voor Not. PUTZEYS en kochten gezamenlijk de hoeve en brouwerij terug in 11.000 Fr. Zij bekwamen onderscheidenlijk $\frac{3}{4} = 39$ a en $\frac{1}{4} = 13$ a.

Alsdan keerde Charles op aanvraag van zijn familie, naar Hoegaarden terug, om de brouwerij opnieuw in handen te nemen (3). In Okt 1841 traden de gebroeders uit de onverdeeldheid, zodat Charles alleen-eigenaar werd van het pachthof dat eens aan zijn overgrootvader had toebehoord.

Pas na deze verwarde toestand, die sedert 1837 had geduurd begon de "Distillerie en Brasserie VAN NERUM" terug te herleven en op doeltreffende wijze met de grote brouwers uit de streek te wettijveren. Charles had zijn zelfvertrouwen weer gevonden en herstelde de vroegere reputatie van het brouwersgeslacht, waaruit hij gesproten was.

9. ALLEENHEERSER OP DE ST CORNELIUSHOEVE

Brouwer Charles VAN NERUM had 4 broeders en 1 zuster, die allen samen met hun moeder op het pachthof woonden. In Jan 1841 was Livinus echter in het huwelijk getreden en had de ouderlijke hoeve verlaten. In Aug 1842 bouwde Jean Bapt. zijn nieuwe woonst op het deel dat hij had ingekocht. In september 1844 vestigde Justinus zich als geneesheer te Leffinge, terwijl ook de jongste broeder Eugene, zich na zijn huwelijk in Jan 1851 als apotheker te Hoegaarden vestigde. Hierdoor bleven op de oude St Corneliushoeve, nog alleen zijn moeder en zuster Regina wonen.

Vanaf dat ogenblik voelde Chaal zich heer en meester op het pachthof en dreef zijn broederszaak zo danig op, dat hij weldra aan de kop stond en zijn welvaart aanzienlijk verhoogde.

10. EEN ONGEREGELD LEVEN :

In juni 1847 had Pierre Joseph DEFOOR zijn zaak van goudsmid te Leuven overgelaten en kwam zich met zijn vrouw Marie Gertrude SIMON en zijn dochter Justine te Hoegaarden in de Koffiestraat (huidige Putzeysstraat) als herbergier vestigen. Helaas enkele maanden later werd hij ziek en ging naar het hospitaal te Leuven waar hij in mei 1848 overleed. Alsdan bleven zijn weduwe en dochter verder de herberg open houden, waar Charles VAN NERUM zijn bier bracht.

Justine was een sterk en mooi meisje, die vanaf 1851 toen zij 18 j. geworden was, intieme betrekkingen onderhield met de 40 jarige brouwer Charles VAN NERUM. Uit deze betrekkingen werd op 1 Jan 1852 een kind geboren. De schande en het grote verschil in ouderdom waren echter oorzaak, dat de geboorte geheim gehouden werd en tot geen huwelijk uitgroeide. Justine had tijdelijk het dorp verlaten, om samen met haar moeder naar Tienen te gaan wonen.

Chaal en Justine bleven elkaar nochtans ontmoeten, waardoor op 29 juli 1854 een tweede kind het levenslicht zag. Toen het geheim uitlekte besloten zij tot een huwelijk over te gaan, maar Albertine DUMONT (moeder van Charles) en ook zijn broeder Jean Bapt. verzetten zich geweldig hiertegen, onder voorwendsel dat zij nooit zouden dulden dat hij een dochter uit een herberg trouwde.

Hun ongeregeld leven duurde verder tot wanneer op 16 Dec 1856 een derde kind ter wereld kwam. Nu begon de schande te zwaar te wegen en gaf Jean Bapt. alle verzet op. Doch Charles moeder bleef hardnekkig weigeren, terwijl Charles zelf zich zwak toonde en tot geen besluit durfde komen.

Maar wanneer op 2 Feb 1859 tot overmaat van ramp een vierde kind geboren werd, zou Pastoor DELEN zich met de zaak gaan bezig houden. Hij verscheen op het Pachthof en gelukte er in, Albertina DUMONT te overhalen, zodat er uiteindelijk na jarenlang verzet, tot een huwelijk besloten werd. Vooreerst moesten echter alle zaken tussen Charles en zijn moeder geregeld worden. Deze laatste kocht van haar zoon, het oude huis Degé (4) voor de som van 3.800 Fr. en verliet samen met haar dochter Regina de St Corneliushoeve. In afwachting dat hun huis in orde werd gebracht, namen zij hun intrek bij Eugene, die in de Koffiestraat n° 7 en 9 een bloeiende apothekerszaak uithaalde.

11. ZIJN TWEEDE HUWELIJK :

Gedurende 18 j. was Charles VAN NERUM weduwnaar geweest, maar op 16 juni 1859 verscheen hij samen met Justine DEFOOR voor Not. PUTZEYS, om hun huwelijkskontraat op te stellen, gebazeerd op de formule "alles aan de langstlevende".

Het huwelijk zelf werd ingezegend te Hoegaarden op 15 juni 1859 (akte 13) door Pastoor DELEN en maakte een einde aan hun ongeregeld leven dat 8 j. had geduurd.

Hun getuigen waren :

- Livinus VAN NERUM (zijn broeder)
- Alex DUMONT (zijn kozijn) 40 j.
- François ARNAUTS, 46 j. hotelhouder
- Louis MINTEN, 34 j. beenhouwer

Door hun huwelijk werden de vier kinderen wettelijk gemaakt en kon een droevige bladzijde uit de familiegeschiedenis afgesloten worden ; zodat alles opnieuw zijn normale gang ging.

(4) Ste D 414, gelegen in de Pastorijstraat, palend aan het huidig eigendom CIPERS

12. HUN KINDEREN :

Uit hun huwelijk zijn nog 3 andere kinderen gesproten, zodat zij 7 nakomelingen hadden, al Hoegaarden geboren :

- Elodie ° 1. 1. 1852 (x Edmond DEBROECK)
- Achiël ° 29. 7. 1854 en + 1872
- François ° 16. 12. 1856 (x Mathilde DAVIDTS)
- Arthur ° 2. 2. 1859 (x Leontine DESWERT)
- Elisa ° 15. 4. 1861 (x met haar schoonbroeder Edmond DEBROECK)
- Valentine ° 28. 11. 1869 (x Gustave DUROCHEZ)
- Gerardina ° 16. 9. 1863 en + 1864

N.B. De doopgetuigen van de eerste vier waren vreemde personen, waaruit duidelijk blijkt dat de familie VAN NERUM niet akkoord ging met het ongetegeld leven van Chaa!.

13. WIE WAS JUSTINE DEFOOR ?

Charine Augustine (genaamd Justine) DEFOOR werd geboren te Brussel op 20 Jan 1833 als de van de goudsmid Pierre Joseph DEFOOR uit Zitterd-Lummen en Marie Gertrude SIMON uit Attenhoven.

Langs vaderszijde stamde zij uit boerengeslachten van Zitterd-Lummen en St Remigius-Geest, met uitzondering van haar vader die te Brussel goudsmid leerde en zich na zijn huwelijk te Leuven gevestigd, om vervolgens naar Hoegaarden te komen wonen.

Langs moederszijde sproot zij uit landbouwersgeslachten van Attenhoven. Haar moederlijke "Abt SIMON" was aalmoezenier aan het Hof.

Haar kwartierstaten zagen er uit als volgt :

<u>Ouders</u>	<u>grootouders</u>	<u>Overgrootouders</u>	<u>Achterovergroot</u>
<u>Pierre Joseph Defoor</u> ° ZL 29. 6. 1808 +L 21. 5. 1848 x Att 8. 10. 1737	<u>Servais Defoor</u> ° ZL 1764 +ZL 13. 2. 1810 xZL 9. 1. 1792 <u>Mar. Th. Van der Schueren</u> ° St RG 1771/72 + ZL 7. 4. 1812 <u>Antoine Simon</u> x Att. 13. 9. 1792 <u>Barbe Ulens</u> ° Att 14. 5. 1771	<u>Jan V. der Schæeren</u> x <u>Marie Elis. Botson</u> <u>Matheus Ulens</u> ° Att 4. 2. 1729 +Att 7. 5. 1781 x <u>Maria Agatha Robyns</u>	<u>Petrus Ulens</u> + Att 8. 5. 1778 x <u>Cath Van de Vos</u> + Att 9. 6. 1769
<u>Marie Gertrude Simon</u> ° Att 31. 8. 1805			

NOTA : De afkortingen beduiden : ZL (Zitterd-Lummen), L (Leuven), Att (Attenhoven), St RG (St Remigius-Geest)

14. KORTE BESCHRIJVING VAN HET GESLACHT DEFOOR

De naam werd soms DEFOOR of DEFOER en dan weer DUFOUR of DUFORT geschreven. In werd hij op aanvraag van de vertakking uit Geldenaken, gerectificeerd door de Rechtbank van Eerste te Nijvel, tot de oorspronkelijke vorm DEFOER. In deze verbeteringsakte kwam Pierre Joseph (vader Justine) niet voor zodat hun naam als DEFOOR bleef bestaan.

Dit geslacht was afkomstig uit Zitterd-Lummen met als oudst bekende voorvader :

I. Servais DEFOER

° te Zitterd-Lummen in 1764 en er + 13.2.1810

Hij x aldaar op 9.1.1792 met Marie Therese VANDERSCHUEREN (° St Remigius-Geest rond 1771/72 en + te Zitterd-Lummen 7.4.1812).

Uit hun huwelijk zijn 5 zonen bekend :

- Jacques Joseph (volgt onder II A)
- Servais ° ZL 15.11.1793
- Jean Henri ° ZL 9.8.1796
- Ignace (volgt onder II B)
- Pierre Joseph (volgt onder II C)

Het gezin DEFOER-VANDERSCHUEREN woonde te Zitterd-Lummen en leefde tijdens de Franse Revolutie. Zij waren kleine landbouwers.

II. A. Jacques Joseph DEFOER

° te St Remigius-Geest 27.6.1792 en + Geldenaken 8.1.1872

Hij x te Geldenaken 8.5.1817 met Beatrix Desirée HERPIN (° Geld. 10.9.1797 en er + 25.1.1865)

Zij vestigden zich te Geldenaken in de "rue Pavé Saint Medard 136" en waren de stichters van de Geldenaakse stamvertakking.

Jacques Joseph DEFOER wordt in de akten als dagloner, knecht en landbouwer vermeld.

Hun kinderen werden allen te Geldenaken geboren :

- Antoinette : ° 1.1.1818 en + Geld 17.4.1877 - Bleef ongehuwd
- Augustin : ° 23.7.1820 en + Geld 2.7.1901 - Verbleef in Egypte (zie verder para 14bis)
x Geldenaken 21.7.1877 met Antoinette Godard (Geld. 28.6.1840 en + Etterbeek 2.2.1919)
van wie :

- Desirée ° Geld. 13.8.1879
x Geld. 5.10.1898 Georges PONCIN (° 1872 + 1906)
Zij woonden te Luik en hadden vier kinderen : Marie-Iris, Georges, Marie-Lucienne en Marie-Louise
xx Louis PONCIN van wie Marie-Yvonne

- Henri-Joseph ° 1.2.1825 en + Geld 29.11.1867 - Bleef ongehuwd en was dagloner
- Albert-Joseph ° 10.9.1828 en + Geld 8.8.1888
x Geld 20.7.1853 met Josephine HANOT (° Geld. 31.3.1826 en er + 20.10.1882)
- Hector : ° 4.11.1832 en + Geld 8.7.1905. Bleef ongehuwd; vertrok naar Egypte en kreeg er de
de titel van Bey (zie verder para 14 bis)

II. B. Ignance DEFOER

° te Zitterd-Lummen 4.7.1805

Vermoedelijke vader van Julienne DEFOER die een onwettig kind had met name Hubert Joseph (volgt onder III. A.)

II. C. Pierre Joseph DEFOER

° te Zitterd-Lummen 29.6.1808 en + te Leuven op 21.5.1848

Hij x te Attenhoven 8.10.1837 met Marie Gertrude SIMON (° Attenhoven 31.8.1805, dochter van Antoine SIMON en Barbe ULENS) Hij was goudsmid te Leuven en vanaf 1847 herbergier te Hoegaarden.

Zij hadden een dochter :

Cath Augustine (genaamd Justine) ° 1833 xx 1859 Charles VAN NERUM

III. A. Hubert Joseph DEFOER

° Zitterd-Lummen 19. 3. 1860 als natuurlijk kind van Julienne DEFOER en + Hoeg 11. 1. 1928

P/M : Ignace DEFOER (wsch grootv.) en Rosalie DËLFOSSE

x Emmerence PARDON (° Hoeg. 4. 1. 1858 en + Hoeg 11. 12. 1929)

Zij werden de stichters van de Hoegaardse stamvertakking.

Uit hun verbintenis sproten volgende kinderen :

1. Armand x Emilie HAYNE van wie : Jeanne (x Alf. PURNELLE)
2. Maria x Gustaaf TRITSMANS
3. Euphrasie ° Hoeg 17. 12. 1887 en er + 16. 7. 1963
x Hubert VANDENPLAS
4. Therese x Louis HAMBLE
5. Arthur ° Hoeg 31. 7. 1890 en er + 13. 11. 1938
x Louise MACCOUR van wie :
 - Robert : x Lucienne VAN OSMAEL
 - Raymond
6. Victor ° Hoeg 26. 10. 1895 x met Regina Vitalia Elvire EVRARD (° Bost 7. 12. 1894 dochter van Eugenius EVARD en Amelia BERGMANS) - van wie :
 - Jozef ° Hoeg 9. 5. 1926 x 28. 4. 1962 Louise HOLSBECK (° Bunsbeek 1925) - van wie
 - Luc ° Hoeg 8. 5. 1963
7. Diaa x Alfons EVRARD (zoon van Eugenius EVRARD en Amelia BERGMANS)

14. bis DE BEY van EGYPTTE :

Alvorens de biografie WAN NERUM x DEFOOR verder uit te werken, volgt hier de beschrijving van het bijna ongelooflijk en wonderbaar avontuur der gebroeders Augustin en Hector DEFOER (5), die aan de zijde en onder de bescherming van de Khedive of onder-Koning van Egypte hebben geleefd een fabelachtig fortuin wisten te vergaren.

De meest fantastische verhalen, door de pers ten zeerste opgeblazen, deden de ronde. Maar nooit iemand de juiste toedracht vernomen, tot wanneer Adv. L. DELVAUX een onderzoek instelde, om leugens uit de wereld te helpen. Zijn werk is nochtans onvolledig, omdat hij opzettelijk bepaalde gen verzwegen, ten einde het "private" niet met het "zakelijke" te mengen.

Een levensschets moet echter zo volledig mogelijk zijn. Daarom hebben wij getracht het werk van Meester DELVAUX aan te vullen, met de bronnen in ons bezit (6).

(vervolgt)

(5) Zonen van Jacques Joseph DEFOER en Beatrix HERPIN, dus rechtstreekse kozijs van Justine DEFOOR (zie blz 465 - II A)

(6) De inlichtingen werden geput uit "Le folklore brabançon n° 161 van 1964 blz 5 "Jodoigne au coeur d'un centenaire" door Adv. Louis DELVAUX, "Gazette de Bruxelles van 1905", "Le soir van 12 Dec 1952, 14 april 1955 en 2 mei 1964 en aangevuld door het verhaal van oude dienstboden van de Bey en overleveringen van Justine DEFOOR, die ons via haar kleindochter Cecile DEBROECK bereikten.

DE GULDEN LELIE
Vereniging zonder winstoogmerk

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE VAN NERUM, MAQUISSTRAAT 44 EYERE

Maandelijkse uitgave n° 77 der oogstmaand (Aug) 1966

ART. 261. : Stb. V/14 : CHARLES VAN NERUM x BARBE SMOLDERSxx JUSTINE DEFOOR
(vervolg van art. 260).

Zoals vele andere streekgenoten had Augustin DEFOER, rond 1850 met stok en broodzak, het land verlaten om buiten de grenzen fortuin te gaan zoeken. Hij was immers maar de zoon van een hoeveknecht en zou het te Geldenaken nooit veel verder hebben gebracht. Zijn uitzonderlijk verstand en grote wilskracht dreven hem nochtans tot dit besluit. En op een mooie dag vertrok hij naar Parijs, waar hij tevergeefs allerlei beroepen beproefde, tot wanneer hij uiteindelijk in dienst trad van de Hertog van BEAUFORT. Door deze hoge relatie vond hij ook weldra werkmogelijkheid voor zijn jongere broeder Hector, die hij naar Parijs liet overkomen en als hotelmeester plaatste in een Restaurant (1).

Rond 1858 had Augustin te Parijs de Franse Ambassadeur in Portugal leren kennen en diens vertrouwen gewonnen. Hij verliet de dienst van de Hertog van BEAUFORT en vergezelde de Ambassadeur naar Portugal, in de functie van hotelmeester. In 1860 keerde hij met zijn meester naar Parijs weer en ontmoette er Ismaïl-Pacha (2), die de leergangen volgde aan de school van Saint-Cyr. Augustin, die een zeer schrandere man was, wist snel de gunsten van Ismaïl te winnen, door diens schoenen met edelgesteenten te doen blinken. Hij slaagde er in de Prins naar Egypte te vergezellen, waar hij tot intendantiesekretaris van Prins Toussoum (3) werd aangesteld. Dit was zowat "bestuurssekretaris" van de Prinselijke eigendommen.

Toen Prins Leopold, Hertog van Brabant (4) in 1862/63 een bezoek bracht aan het land der Pharaons, om er Ferdinand de Lesseps te ontmoeten, die sedert 1859 met de werken van het Suez-kanaal was begonnen, trad Augustin DEFOER als bemiddelaar op van Dr STACQUEZ (5), tijdens diens verblijf in Alexandrië.

Op 19 Feb 1863 scheepte Augustin samen met Prins Leopold en zijn gevolg te Alexandrië in, aan boord van de Cydnus, om een kort verlof bij zijn familie in België door te brengen. Toen kwam hij ook naar zijn nicht Justine DEFOOR te Hoegaarden, die er met de Brouwer VAN NERUM was getrouwd en schonk haar een doosje met geurbalsem uit de oosterse kastelen. Hij bezocht eveneens zijn broeder, die nog steeds hotelmeester was in een restaurant te Parijs. Zich snel vergewissend van de grote geldmogelijkheden die Egypte bood, kon hij zijn broeder overhalen, hem naar het land van de Nijl te vergezellen.

Datzelfde jaar (1863) had Ismaïl zijn neef Saïd als Khedive van Egypte opgevolgd, zodat het voor Augustin niet moeilijk viel, om zijn broeder in het financieel staatsbestuur te plaatsen, waar deze laatste snel de ganse hiërarchische ladder beklom, om weldra een hoog ambt te bekleden. Ismaïl-Pacha was immers de persoonlijke vriend van Augustin en gezien hij zijn land op zijn Europeaanse wilde modernizeren, schonk hij grote volmachten aan Fransen en Belgen, die er toen in groot aanzien stonden.

- (1) Hector was begonnen als koewachter en hoeveknecht op het pachthof van 't kasteel "Au Gailleroix" te Geldenaken. Vervolgens werd hij metserdiender en dan werkmans in een ijzersmelterij. Rond 1850 was hij naar Brussel vertrokken, waar hij klerk werd en ten slotte kelner in een Restaurant.
- (2) *Kafro 1830, zoon van Ibrahim-Pacha en kleinzoon van Mehmet-Ali. Hij was de neef van Saïd-Pacha, die in 1854 Abbas-Pacha als onder-koning van Egypte had opgevolgd.
- (3) Zoon van Saïd-Pacha, Khedive van Egypte en vazal van de Sultan van Konstantinopel (Egypte behoorde tot Turkije van 1801 tot 1882).
- (4) Later Koning Leopold II van België.
- (5) Geneesheer bij het 3e Art. Regt. en tevens geneesheer van de Hertog van Brabant tijdens zijn reis naar Egypte.

Op dat ogenblik leefde de Egyptische bevolking in een zeer armoedige toestand. De fabelachtige rijkdom van enkele groten, stak geweldig af tegen de heersende nood van de massa. Bovendien brak in 1817 Egypte de cholera uit, waardoor velen het land verlieten. Het politiek, sociaal en economisch leven was totaal ontreed, de monarchie wankelend en de verovering van Soudan onvoltooid. Maar met de hulp van overgebleven Europeanen, gelukte Ismaïl er in, de economie te herstellen en aan zijn land een weddegeboort te schenken.

En het was tijdens deze periode van wederopstanding, 1865/70, dat de gebroeders DEFOER een aanzienlijke rol hebben gespeeld. Augustin die ook een persoonlijke vriend was van de schatrijke Belgische Consul in Egypte, Burggraaf Zizinia, speelde het klaar dat Ismaïl-Pacha de nodige fondsen ter beschikking om aan Hector DEFOER toe te laten een bevoorradingsstelsel op te richten, waardoor de sociale en economische toestand van het land kon gered worden. Uit erkentelijkheid werd Hector DEFOER door de Khedive tot de digniteit van Bey (6) verheven en klom tot vertrouwensman op van de onder-koning van Egypte.

Nu braken de gouden jaren aan. Ismaïl-Pacha schreef de ene staatslening na de andere uit en benoemde zijn vertrouwensman, Bey DEFOER, om deze leningen in Parijs te gaan verhandelen. Fabelachtige sommen werden verteerd zonder tellen. Het beheer der staatsfondsen berustte in handen van het financieel staatsbestuur, waarin Hector een hoge en invloedrijke functie bekleedde. In minder dan enkele jaren, vlogen er meer dan 2 miljard goudfranken weg (= 60 miljard fr. nu).

Ismaïl bezat 43 paleizen, waar 20.000 vrouwen en slavinnen in de harems leefden. Bey DEFOER bewoonde een luxueuze oosterse villa te Alexandrië aan de boorden van de Middellandse Zee en bezat een tenverblijf aan de Nijl. Hij werd op het Palais van Ismaïl ontvangen en kreeg toegang tot bepaalde departementen van de harems.

In 1869 werd het Suez-kanaal officieel geopend en ging gepaard met grootse feesten die een miljard goudfranken kostten.

Ismaïl-Pacha had de monarchie gered, de verovering van Soudan bewerkt, het politieke, sociale en economische evenwicht van zijn land hersteld en van Egypte een moderne Staat gemaakt.

De Sultan van Konstantinopel schonk aan zijn vazal alle volmachten en deze laatste liet ook de bedieningen van zijn ambtenaren, waaronder Bey DEFOER, niet onbeloond, zodat de arme koewachter uit Geldenaken een fabelachtig fortuin wist te vergaren.

Tijdens zijn verblijf en bezoeken aan Parijs, in opdracht van de Khedive, leerde Hector DEFOER Baron HAUSMANN kennen, die als prefect van de Seine, de grote urbanisatiewerken van de Franse hoofdstad leidde. Hiervan maakte Hector duchtig gebruik om zijn fortuin nog te verhogen. Hij speculeerde op de urbanisatie en kocht voor hem en zijn broeder, verschillende eigendommen aan te Parijs en Brussel (7).

Bovendien schafte hij zich te Geldenaken een 30 tal percelen land en 45 Ha bos aan, genaamd "Bois Cailloux" waar hij een "chalet" liet bouwen op kunstmatige rotsen.

Augustin verliet Egypte rond 1875 en huwde in 1877 met Victorine GODARD. Hij vestigde zich te Geldenaken in een prachtig gebouw over het huidige "Institut Saint Albert" dat hij rond 1870/71 had aangekocht. Daar leefde hij teruggetrokken maar rijkelijke bestaan tot aan zijn dood in 1901. Hij liet een fortuin na van 1 1/2 miljoen goudfranken (= 45 miljoen huidige fr.), beloonde bij testament zijn gewezen dienstpersoneel en had aan Geldenaken reeds van in 1869 een bibliotheek geschonken. De sekretaris van Prins Toussoum werd ook begraven te Geldenaken.

Hector DEFOER daarentegen bleef in dienst van Ismaïl-Pacha tot 1879, toen de Khedive ingevolge de vele geldverkwistingen, door de Fransen en Engelsen bij de Sultan in ongenade werd gebracht. Sultan Abdul-Hamid verbande hem naar het kasteel Emirghian bij Konstantinopel, waar hij in 1895 overleed. Na de afzetting van Ismaïl-Pacha had Bey DEFOER alle steun van zijn beschermer verloren. Op dat ogenblik verbleef hij te Parijs en keerde niet meer naar Egypte weer. Hij liet zijn eigendommen naar België overbrengen en vestigde zich te Geldenaken in zijn "chalet" temidden van "Le Bois des Cailloux". Hij woonde te Geldenaken maar verbleef geregeld gedurende enkele weken in zijn hotel te Parijs en Brussel.

In 1881/83 liet hij zijn "chalet" tot op de grond afbreken en vervangen door een prinsenkasteel omringd van een weelderig park (8).

(6) Turkse titel, geschonken aan hogere officieren en ambtenaren van het Staatsbestuur. De titel van "Bey" is ondergeschikt aan deze van "Pacha", welke gedragen werd door Provinciegouverneurs en vorsten, vazallen van de Sultan.

(7) te Parijs, een hotel op de bd. Hausmann n° 104, de rue de la Pépinière n° 23 en de av. de l'Opéra n° 1 te Brussel, een hotel in de Koninklijkestraat nr 33, 35 en 37.

(8) gebouwd door architect JANLET uit Brussel, volgens de plannen van de "Bey" zelf.

Verskillende zalen waren op oosterse wijze ingericht en begatten verschillende meesterwerken van onschatbare waarde (9). Alles wees er op een sprookje uit "Duizend en één nacht". Hector DEFOER, die voortging zich met zijn titel van "Bey" te laten noemen, had een dertigtal personen in dienst, die hem trouw dienden. Men trof er een sekretaris aan, keukenmeesters, kamerknechten, huisknechten, meiden, lakeien, stalknechten, koetsiers, tuiniers, huisbewaarders, gouvernanten, enz. Zijn vertrouwensman was echter de tuinier Henri VAN AUDE-NAERDE (f° 1860 + 1936).

De Bey schonk grote sommen aan Geldenaken, ter verbetering van de wegen en liet een rust- en gasthuis oprichten met name "Sainte Beatrice" ter herinnering aan zijn moeder, die in 1865 overleden was (10). Hij was ook onmetelijk mild voor de armen, die hem op de handen droegen, en nooit heeft iemand tevergeefs op hem beroep gedaan, want niettegenstaande zijn praalzucht, was hij nederig en mild gebleven. Vaak reed hij met zijn koets uit, getrokken door 4 of 6 paarden en vergezeld van 2 lakeien in "habit". Hij wuifde het volk toe en met volle hand wierp hij dan geldstukken uit naar arme mensen, die eerbiedig hun groet brachten aan de Bey. En wanneer hij zo door Hoegaarden kwam, stopte hij steeds aan het pachthof en de brouwerij van zijn nicht Justine, om de paarden te laten drinken en een tonnetje Hoegaards bier mee te nemen, want dat was zijn geliefkoosde drank bij zomerhitte.

Zo gebeurde het ook eens dat er ter hoogte van de Grote Brug te Hoegaarden, een steng van het paardengetuig overbrak. De Bey liet dadelijk een zadelmaker ontbieden en het was "Prô" van 't nieuwhuys die verscheen (11). Toen de herstelling uitgevoerd was kreeg Prô een goudstuk en de Bey vroeg hem zijn naam. Hubert VAN NERUM die een grappenmaker was, maakte een buiging en antwoordde: "Pour vous servir mon Seigneur, je suis Prô d'ici plus loin, sellier diplômé de votre Altesse le Bey".

De Bey ten zeerste verrast over deze hoffelijke taal, gebood aan zijn lakeien om de zadelmaker naar huis te voeren. Prô nam plaats in de koets en reed de Nieuwstraat op. Hij wuifde het volk toe en wierp koperen ringetjes uit, terwijl de Bey hem lachend nakeek (12).

Hector DEFOER was ook een grote dierenvriend en liet slechts het jagen in zijn domein toe, als de boeren kwamen klagen over de schade aan hun vruchten veroorzaakt. Dan werden er grote jachtpartijen ingericht, waaraan de zonen van Justine DEFOER als wildonagers deelnamen (13).

De fabelachtige rijkdom van deze arme hoeveknecht, die rond 1850 de streek had verlaten om fortuin te gaan zoeken, welte bij de grote burgerij en de adel een zekere jaloersheid op, die nopens de Bey allerlei leugens verspreidden, om hem bij het volk in ongenade te brengen. Bovendien was Hector DEFOER een aanhanger van de liberale gedachte en had aan deze partij zijn geldelijke steun toegezegd, hetgeen bij de oppositie nog meer hardnekkigheid deed ontstaan, zodat er niets onverlet gelaten werd om de Bey in 't openbaar te hekelen.

Maar Hector liet begaan en leefde binnen de muren van zijn feeënkasteel, het leven van een Oosterse Prins. Geurbalsem hing in de vertrekken, nachtvazen werden met reukwater uitgewassen, terwijl hij zijn lichaam met een zacht riekende olie insmeerde. Nopens zijn privaat leven deden allerlei geruchten de ronde, fel opgedreven door de adel, die hem uit naijver "le nouveau parvenu" of "le veau d'or" noemden.

In Egypte had hij nochtans wel een zekere Gabriël SAKAKINI leren kennen, die in 1860 sekretaris was van Prins Moustapha en te Alexandrië in 1863 in het huwelijk was getreden met Marie Custot (14). Rond 1870 had dit echtpaar Egypte verlaten om zich eerst te Brussel en dan te Parijs te vestigen. Uit hun huwelijk werden drie kinderen geboren; Betsy (15), Stephan (16) en Elvire (17). Er wordt algemeen beweerd dat Stephan en zeker Elvire, kinderen zouden geweest zijn van Bey DEFOER, die gedurende lange jaren intieme betrekkingen onderhield met hun moeder Marie Custot.

(9) In 1886 verkocht hij een klein gedeelte van zijn schilderijen (51 stuks) voor de totale som van 1 miljoen 35 duizend goudfranken (Ref. Le Figaro van 23 mei 1886)

(10) werd ingehuldigd in 1881 en door de Duitsers in brand gestoken in 1944

(11) dit was Hubert Van Nerum, zadel- en garelmaker te Hoegaarden, vader van de overleden Ouderdomsdeken Julien Van Nerum

(12) Mededeling van Julien Van Nerum

(13) dit waren François en Arthur Van Nerum

(14) *Alexandrië 1842 dochter van Jean Bt Custot en Gianni Trimizzo van Italiaanse afkomst

(15) *Parijs 1868 x 1889 Baron Jacques Morris, Kap. bij de Franse Katalerie

(16) *Elsene 1871, reiziger zonder beroep + Monte Carlo 1943. Was 2 maal getrouwd.

(17) *Elsene 1875 x 1896 Graaf Edgard Dodun de Keroman. Franse Officier. Zij + te Choisy au Bac (Oise) in 1938.

Deze laatste woonde ten andere met haar kinderen vanaf 1876 tot 1896 bijna voortdurend te Geldenaken, eerst in het "chalet" en vervolgens op het "Chateau des Cailloux" bij de Bey, terwijl haar man Gabriël Sakakini, slechts sporadisch voor een kort verblijf vertoefde. Bovendien was Hector DEFOER peten van Elvire en beschouwde haar als zijn troetelkind, aan wie hij het grootste gedeelte van zijn nalatenschap maakte.

Vanaf 1896 na het huwelijk van Elvire, schijnen de betrekkingen tussen de Bey en Marie Curie te zijn afgebroken, want toen verhuisde zij naar Parijs waar zij uit de echt gescheiden werd van Gabriël Sakakini. Alsdan in alle eenzaamheid en op de ouderdom van 64 j. zou hij zijn liefde geschonken hebben aan Madame de la Pallanges, voor wie hij in zijn domeinen aan de overzijde van de baan naar Jauche, een villa liet bouwen met name "La Palette", voorzien van een plat dak, van waarop hij haar zien kon als hij zijn kasteelraam keek.

Monsieur de la Pallanges, die de betrekkingen van zijn vrouw met de Bey vernam liet een hoge muur bouwen, opdat zijn vrouw "le parvenu d'en face" niet meer zou kunnen zien.

Buiten de huwelijken van Betsy en Elvire (18), werd de voornaamste gebeurtenis op "le chateau des Cailloux" gekenmerkt in 1892 door de komst van Abbas-Hilmi naar Geldenaken. Allerlei geruchten deden de ronde dat Hector DEFOER wegens geldverduisteringen aan ambtsbedrog uit Egypte zou gejaagd geweest zijn. Om deze valse geruchten de kop in te duwen, nodigde de Bey in 1892 Abbas-Hilmi de nieuwe Onder-Koning van Egypte, (19), op zijn kasteel te Geldenaken uit. Deze die op rondreis was in Frankrijk gaf een gunstig gevolg aan het verzoek van de vertrouwensman van zijn grootvader.

Het werden indrukwekkende feesten, waarop de Khedive onderscheidingen uitreikte aan plaatselijke ambtenaren. Tot zelf de Grote Muziekharmonie uit Brussel, was voor deze gelegenheid met een speciale trein naar Geldenaken gekomen. Oosterse nachten gevuld met vuurwerk werden in het domein van de Bey ingericht. De uitverkorenen namen deel aan de fuifpartijen, zij joegen elkaar als nudisten in de bossen na, de vrouwen waren de jonge hinden en de mannen de jagers, die hun wild naar het paviljoen brachten.

Maar buiten dit alles bleef Hector DEFOER de nederige en milde weldoener van Geldenaken, door zijn dienstpersoneel en vrienden ten zeerste gewaardeerd werd. Gedurende zijn laatste jaren was hij ziek en werd bijgestaan door de dokters MATHIEU en PETEN uit Geldenaken. Hij stierf in zijn kasteel op 8 juli 1905 in de ouderdom van 73 jaar en werd burgerlijk begraven te Geldenaken. Zijn graf bestaat uit een prachtige zuil van schotse graniet, met bovenop een kruis en de inschrijving :

"A la mémoire de Hector Defoer, né à Jodoigne le 4 novembre 1832
mort à Jodoigne le 8 juillet 1905"

Alles kostte tezamen 40 duizend goudfranken.

Zijn nalatenschap bestond uit 9 miljoen goudfranken (= 250 miljoen nu) werd bij testament gesteld en uitgevoerd door Notaris ROBERT (huidige studie Not. Charlot). Zijn voornaamste erfgename was Elvire Sakakini, dan kwamen Betsy en Stephan, enkele vrienden, zijn dienstpersoneel die hij allen met een pensioen beloonde en zijn familieleden, naamdragers van zijn geslacht.

Na de dood van de Bey DEFOER, kwam Elvire en haar man op het Kasteel te Geldenaken wonen. Bij het uitbreken van de oorlog in 1914 vluchtten zij echter naar de Azurenkust, terwijl de Duitsers het kasteel in beslag namen. De Kronprinz August (zoon van de Keizer) en de Kronprinz Ruprecht van Beieren zouden er een tijdje verbleven hebben. Na de oorlog werd het kasteel enkele maanden door de Kanadezen bezet.

In 1919 keerde Elvire terug maar in 1922 toen zij uit de echt gescheiden werd van de Graaf Dodun Keroman, verkocht zij het Kasteel aan een zekere Albert DEPAUW uit Brussel (20)

(18) Betsy trouwde in 1889 op het Kasteel van de Bey en niet op het gemeentehuis te Geldenaken, terwijl het huwelijk van Elvire in 1896 wel op het gemeentehuis doorging. Beide huwelijken gingen echter gepaard met grootse feestelijkheden, door de Bey betaald.

(19) "Alexandrië 1874 zoon van Khedive Twefek en kleinzoon van Ismaïl-Pacha, de persoonlijke vriend en beschermheer van de Bey

(20) Elvire zou hertrouwen met Watkin Saint John Boulton, waarvan zij ook scheide om een derde huwelijk te gaan met Charles Bos Sanger. Ondertussen onderhield zij betrekkingen met de uitgeweken Russische Prins Youssoepoff, een der moordenaars van Raspoutine. Zij heeft een bewogen leven gehad vol avontuur. Hieromtrent schreef Adv. L. DELVAUX het volgende :

"Sans doute est-on tenté de se demander si, à l'origine de ces existences tourmentées, il n'y a pas, pour une part, impossible d'ailleurs à préciser, les conséquences de certains facteurs héréditaires, proches ou lointains, qui relèvent plus du mystère de la vie que des réalités objectives et concrètes".

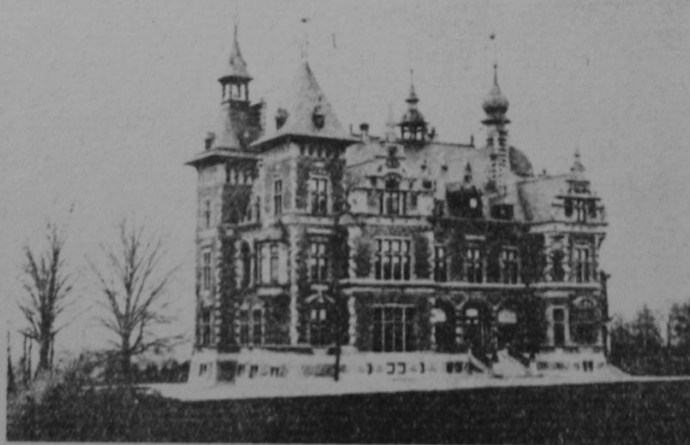

Hector DEFOER, dit le Bey, à son retour à Jodoigne

BOHIER & SCHIEFFT

*Augustin, dit Auguste, DEFOER
à la veille de son retour à Jodoigne*

Le Chateau des Cailloux à Jodoigne au temps de sa splendeur

In 1939 kocht de Belgische Staat het Kasteel aan en tijdens de tweede wereldoorlog werd het andermaal door de Duitsers bezet. Deze maal waren het de piloten van Bevekom die er hun intrek namen, met Hauptmann Vlieger Boris aan het hoofd, bevelhebber van de Stuka-Gruppe III/JC26. En opnieuw grepen in de mooie zalen fuifpartijen plaats.

In 1945 was het de beurt aan de Amerikanen om op "Chateau des Cailloux" te logeren, maar vanaf 1946 werd het kasteel ingericht als rustoord voor de kinderen van de weerstand.

In 1950 kwam het oude Prinsenkasteel in 't bezit van het Ministerie voor Openbaar Onderwijs voor de oprichting van een Atheneum. Op 10 Dec 1952 te 10.30 uur brak er echter een hevige brand uit, waaraan zelfs het Nationale Brandweerkorps uit Brussel moest medewerken om de hoog oplopende vlammen te helpen blussen. De bovenste verdieping werd totaal vernield, de schade beliep verschillende millioenen. Nu dient het Kasteel als internaat van het nieuwe Atheneum van Geldenaken.

En hiermede eindigt de levensbeschrijving van de Bey DEFOER, die bijna op een sprookje lijkt, maar met de dag afneemt. Nog alleen een grafzuil en een kasteel, herinnering aan de man die aan de zijde van Khedive Ismaïl-Pacha leefde en de economische toestand van Egypte heeft gered.

15. De "grote brouwer"

Laat ons nu de biografie VAN NERUM x DEFOER hervemen.

De "Distillerie et Brasserie VAN NERUM" was inmiddels tot een zeer bloeiende zaak uitgegroeid, met een hoge bier- en jeneverproductie. Op gebied van oppervlakte was het de grootste brouwerij (1,9 a) en stokerij (0,9 a) uit Hoegaarden, terwijl Charles VAN NERUM samen met de Brouwers DUMONT en NIJS, de hoogste grondtaksen betaalden (21).

In de stallen van de Oude St Corneliushoeve stonden bovendien 16 trekpaarden, om de zwaar beladen bierkarren naar de verbruikers en voornamelijk naar het Walenland te voeren. Een tonnenmaker was er de ganse dag werkzaam, ter herstelling en vervaardiging van biervaten. Een stoker sliep boven de stokerij en hield dag en nacht de ketels in werking, terwijl een meester-gast, toezicht op de productie en kwaliteit van bier en jenever bewaakte. En bovendien was er nog een opziener om het landbouwgedeelte te verzorgen, want Chaals bezat ook nog 7 percelen land.

De hoeve met brouwerij en stokerij verschaftte werkgelegenheid aan 7 knechten en 1 meid, zodat Charles VAN NERUM terecht als "grote brouwer" betiteld werd, die de brouwerstradities van zijn voorouders in ere hield. En wanneer hij met zijn meester-gast in tilbury naar zijn klanten trok, werd er steeds een groot verteer gemaakt en veel gedronken, zodat vaak beweerd werd dat "Chaals VAN NERUM jenever en bier kon drinken, zoals de kemels water.

Rond 1850 bestonden er te Hoegaarden nog een 28 tal families die van het bierbrouwen en jeneverstoken leefden, maar in 1865 was dit aantal tot 13 brouwerijen en 8 stokerijen geslonken. Niettemin bereikten zij een gezamenlijke jaarproductie van ca. 20.000 Hl bier en 26.000 Hl. alkool, waarvan Chaals alleen meer dan 2.000 Hl bier en 4.000 hl. jenever produceerde. Het verwonderlijk dan dat hij tot de grootste brouwers gerekend werd en dat de "Distillerie et Brasserie VAN NERUM" later door de geschiedschrijver Alphonse WAUTERS, in zijn "Mémoires des Communes belges" blz 5 vermeld werd.

Zijn brouwerszaak breidde zich zodanig uit, dat Charles in 1835 verplicht was om tot een reeks bouw-wijzigingen over te gaan. Vooreerst liet hij de rechtersvleugel verlengen en een viervoudig bier- en jenevermagazijn inrichten. Dan werd de brouwerij verbeterd, een bureel opgericht en de mouterij aangepast. De stallen werden gemoderniseerd, de grote schuur aanzienlijk verbreed en een ruime werkplaats voor de tonnenmaker voorzien. Ook werden achter de schuur een reeks stapelplaatsen voor bierstammen en een loods voor de karren gebouwd, terwijl de graan- en hopzolders boven de ingangspoorten werden doorgetrokken. En ten slotte legde Charles een lust- en moestuin aan, waarin hij onderscheidenlijk een weelderig speelhuis en een ruim bakhuis liet bouwen (22).

(21) Zie Kadasterlegger POPP. van 1861.

(22) Zie Kadasterplan Hoegaarden 1865 art. 1475. Aan de hand van dit plan, werd de reconstructietekening van de oude St Corneliushoeve opgemaakt, die heden prijkt in het museum te Hoegaarden.

Tijdens de afbraak van de vroegere uitsprong ter verbetering der grote schuur, viel het witte St Cornelijs beeld uit het jaar 1724 ten gronde en werd vernield (23). Sedertdien verscheen bij duistere nacht de weerwolf op het erf. Met een zware keten zwaaide hij tegen de nieuwe muur, waar het heiligbeeld had geprikt. Alsdan hing Chaals een nieuw beeld van St Cornelius op, maar de volgende morgen lag het verbrijzeld ten gronde. De inwoners werden met een dodelijke angst bevangen, want zulks voorspelde groot onheil. Toen kwam Pastoor DEELEN de hoeve zegenen en de weerwolf bleef tijdelijk weg.

16. De brouwersgilde :

Van oudsher bestond te Hoegaarden een brouwersgilde, die reeds in 1615 zeer actief was en onder haar beschermheer, de Prinsbisschop van Luik, Ferdinand van Beieren, verordeningen en reglementen uitvaardigde om de brouwers te beschermen en de kwaliteit van het bier te handhaven (24). Tot deze Gilde hebben zeker vele brouwers en ook de VAN NERUM's behoord.

Ten tijde van Chaals bevond het lokaal der Gilde zich in het brouwershuis in de Doelstraat (schuifdeur de gemeenteschool) en werd gehouden door Henri VAN AUTGAERDEN. Daar kwamen de brouwers samen om hun belangen te bespreken.

Op 4 juni 1854 onder het Dekenschap van Brouwer Libert DUMONT werd een belangrijk punt op de agenda gesteld, namelijk de aanvraag tot de instelling van een postbureau te Hoegaarden.

Brouwers, stokers en bierhandelaars bekloegen zich over de traagheid van hun briefwisseling met andere landsdelen. Slechts een enkele maal per dag kwam den brievendrager uit Tienen naar Hoegaarden, om er de koerier uit te delen. Doch in de meeste gevallen bleven de brieven eerst een paar dagen te Tienen liggen, zodat de vertraging grote klachten uitlokte.

De brouwers die hun belangrijkheid inriepen door het feit dat zij de hoogste accynsrechten betaalden, met klem de oprichting van een postbureau te Hoegaarden, waar toen reeds 3396 inwoners waren. En in een lange petitiebrief aan het gemeentebestuur ondertekende Charles VAN NERUM op de tweede plaats (25).

Rond 1860 werd Chaals tot Deken der brouwersgilde gekozen en 6 jaar later drong zich een nieuw probleem op. In Feb 1865 waren Brouwer Libert DUMONT, Not. Alex. PUTZEYS en Appolinaire VAN GOIDSEHOVEN, tot de oprichting overgegaan van een eerste suikerfabriek in oude fabriekstraat (huidige Dotremonstrade). Hevig protest rees op vanwege alle andere brouwers en stokers uit de streek, die hierdoor hun winstgevendende zaak bedreigd voelden.

Onder leiding van Deken Brouwer Charles VAN NERUM, kwamen zij samen in 't nieuwhuys en vervolgens in 't brouwershuis, om aan de hand van een verslag van de scheikundige DEBRUIN, een verweerschrift op te stellen.

De stichters van de suikerfabriek, door een scheikundig rapport van FRANQUI uit Brussel, weerlegde elk konkurentiegevaar voor brouwers en stokers, zodat het geschil tot een minzame regeling kwam (26).

Elk jaar na de oogst, richtte de brouwersgilde ook een groot bierfeest in voor haar leden. Elke brouwer moest dan een bepaalde kwantiteit van zijn beste bier medebrengen en nadat alles geledigd was, werden de prijzen uitgedeeld. Deze bierfeesten duurden soms een ganse week en verschillende malen behaalde VAN NERUM de ereprijs.

17. Personeel in dienst van Charles VAN NERUM

Volgend personeel is ons bekend uit de bevolkingregisters, als in dienst geweest zijnde bij Meester Charles VAN NERUM :

- JOSENS Louis °Hoeg. 1820, knecht tot 1847 toen hij naar Melen vertrok
- PEETERS Albert °Zitterd-Lummen 1814, knecht
- VERLINDEN Hubert °Neerlinter 1806, stoker vanaf 1856 (was x Marie De Jamotte)
- SMOLDERS Guill °Bunsbeek 26 j, hoeveknecht van 1857 tot 1859 toen hij naar Tienen vertrok, maar in 1860 weerkeerde

(vervolgt)

(23) Zie art. 183 para 2. A.

(24) Zie Gesch. van Hoegaarden door Pastoor VANDER VELPEN, lbz 70

(25) Uit de Beraadslagingen van Schepencollege en gemeenteraad - jaar 1854.

(26) Memoriesdhriften van Dr J. Bt. VAN NERUM.

DE GULDEN LELIE
Vereniging zonder winstoogmerk

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE-UITGAVE VAN NERUM : MAQUISSTRAAT 44 EYERE

Maandelijks uitgave nr 78 der herfstmaand (Sep) 66

ART. 262 : Stb. V/14 : CHARLES VAN NERUM X BARBE SMOLDERS XX JUSTINE DEFOOR
(vervolg van art. 261)

- ICKX Joseph °Lubbeek 26 j. van April tot Sep 1859 toen hij naar Kuntich ging.
- VAN GRAMBEZEN Jacques °Hoeg. 1839
- FINOULST Julien °Hoeg 1844
- STRUYVEN Louis, °Molenbeek, Kwam in 1869 van uit Olen naar Hoegaarden
- WANDERESSE Joseph °Grez-Doiceau 1800, opziener van de hoeve. Kwam uit Lens St Remy en vertrok in 1873 naar Budingen.
- CLEMENT Sidonie °Herselt 1835, meid van 1852 tot 1855. Zij vertrok naar Aarschot
- LEBEGGE Antoinette °Outgaarden 46 j., meid tot 1862 toen zij naar Tienen ging
- WERY Marie °Zitterd-Lummen 1842 (x 1867 Servais STOCKMAN) meid vanaf 1866
- CLUSMAN Marie Therèse °Lathuy 1838 (x Charles Joseph LEBEGGE) vertrok in 1872 naar Lathuy

18. Eigendommen van de Brouwer VAN NERUM

De kadastrale legger der eigenaars van Hoegaarden van 1860 door P.C. POPP, art 1475, geeft ons volgende lijst van grondbezittingen aan, op naam van Charles VAN NERUM.

- In het dorp Sie D

- n° 215 : de brouwerij 1 a 90 ca belast aan 115,67 Fr
- 216 : de stokerij 90 ca belast aan 46,72 fr.
- 217 : hoeve met huis 12 a 60 ca belast aan 113,09 fr.
- 214 a : aanpalende hof 12 a 60 ca belast aan 11,97 fr
- 218 : aanpalend hooiland 8 a 70 ca belast aan 7,31 Fr.
- 230 b : huis (hoek Nieuwstr. en Vroente) 35 ca belast aan 30,31 Fr
- 545 : land op 't Elstveld 22 a belast aan 9,24 Fr.

- Onder Houtem op de Wijngaert - Sie B

- n° 146 : land 49 a 10 ca belast aan 29,95 Fr.

- Onder Rommersom - Sie K

- n° 224 : land 48 a 80 ca belast aan 36,11 Fr.

- Onder Altenaken-Sie L

- n° 268 : land op de Vossenputten 37 a 80 ca belast aan 15,87 Fr.
- n° 411 : land op de Groenenberg 21 a 40 ca belast aan 8,99 Fr.

- Onder Lummen, op de Calberg - Sie A

- n° 349 : land 24 a 95 ca

Onder Outgaerden op 't Begijnenbosch - Sie E

- n° 164 : land 49 a 40 ca

Onder Sie N

- n° 255 b : land 32 a 50 ca belast aan 21,95 Fr.

19. In dienst van de familie-gilde.

De eerste officiële contactname van Charles VAN NERUM met de Gulden Lelie, zal wel geweest zijn in 1828 ten tijde dat zijn vader griffier was en het 50ste verjaardagsfeest gevierd werd, dat gepaard ging met een groot bierfestival. Daar zal de brouwerszoon uit de St Corneliushoeve zeker niet ontbroken hebben.

- In 1832 werd een algemene biddag belegd tegen de Boze Hand, tijdens dewelke de toenmalige medebaarvader, Pastoor Jacobus SWEERTS, zijn zegen aan de familieleden schonk. Vermits Charles' vader datzelfde jaar ook aan de typhus-epidemie was overleden, zal hij wel deelgenomen hebben aan deze familiedevotie.

- In 1844 bij de Kroning van Joannes II tot 4e ouderdomsdeken der gilde, werd een nieuwe periode ingeluid. Maar allerlei familieconflikten, waarin Dr Jean Bapt. VAN NERUM (oudste broeder van Charles) een niet geringe rol speelde, waren oorzaak dat de gildebedrijvigheid gedurende verschillende jaren verlamd werd (zie blz. 441)

- Men diende te wachten tot in 1856, toen Elisabeth VAN NERUM het griffierschap overnam en tot de oprichting van de Jeugdkring overging, om nieuw leven in de gilde te zien komen. Maar buiten de jeugdviteiten bleef het gildeleven eerder beperkt, zodat de grote belangstelling van vroeger verzwakt was.

- In 1861 diende Eugene VAN NERUM (jongste broeder van Charles) zijn ontslag in als comptabilist. Er werd er beroep gedaan op Chaëls, om zijn broeder in de gilderaad te vervangen en toch minstens één bestuursfunctie in hun stamvertakking te houden? Maar ook deze, die tot aan zijn dood in 1871 het comptoristambt verzekerde, zou de gildebloei niet kunnen opdrijven; want rond 1865 rezen nieuwe moeilijkheden op met de familieraden der bevoorrechte geslachten die wegens het conflict DEELEN-LINTERMANS, in het verval gestorven werden (zie ART. 247 para 5).

- Door de krachtige tussenkomst van Pastoor Charles VAN NERUM uit Gottechain, kon verhindert worden, dat de Gulden Lelie niet teloor ging, zodat Chaëls een weinig bloeiende periode heeft meegemaakt, gezien de Gulden Lelie in die tijden zeer mank liep.

20. Zijn overlijden

Brouwer Charles VAN NERUM overleed plots te Hoegaarden in zijn huis op de Vroente op 16 april 1871 te 16 uur in de ouderdom van 60 j. (akte nr 36), ingevolge een lang slepende longtering (Memorieschriften van Dr J. B. VAN NERUM).

Zijn afsterven werd aangegeven door :

- Henri QUINOT (x Clemence VAN NERUM) zijn neef
- Pierre Henri SAELMAECKERS (x Regina VAN NERUM) zijn schoonbroeder

Hij werd begraven op woensdag 19 april

- Charles VAN NERUM kende zijn ziekte en wist dat hij geen hoge ouderdom zou bereiken. Daarom hij aan zijn kinderen gevraagd "in geval hij sterven zou, hun moeder te eren en haar droefheid te verzachten eendrachtig in broederliefde te leven, steeds goed te doen in de ogen van God en voor de mensen en hun va nooit te vergeten".

Deze wensen werden door zijn kinderen opgevolgd.

21. De brouwerij gaat verder.

- Bij de dood van Charles, was zijn oudste zoon Achiel pas 17 j. geworden en had het eerste jaar in veeartsenijkunde aangevallen. De andere zonen François en Arthur waren slechts 15 en 12 j. oud, zodat er afwachting een beheerder werd aangeworven, om de brouwerszaak voort te zetten. Deze had een jaarwedde van 10.000 Fr, maar dit bedrag viel te hoog uit, zodat er naar andere mogelijkheden werd uitgezien.

- Alsdan werd beroep gedaan op een familielid en de keuze viel op Julien VAN NERUM, de 29 jarige zoon van Charles' broeder Livinus, die van in de zomer 1872 de "Distillerie et Brasserie VAN NERUM" beheerde. In Febr. 1873 trad hij echter in het huwelijk met zijn 40 jarige tante Justine DEFOOR, zodat hij de stiefvader werd van zijn minderjarige kozijs en nichten.

- Hiermede ving voor de brouwerij een nieuw tijdperk aan, dat later zal besproken worden onder het opschrift :

"Julien VAN NERUM x Justine DEFOOR"

Charles VAN NERUM

en

Justine DEFOOR

De oude brouwerij VAN NERUM op de Vroente

ART. 263 : Stb. V/15 : EUGENE VAN NERUM

Werd geboren te Hoegaarden op 18 Aug 1813 te 8 uur in de morgen (akte n° 19), als 3e zoon van Joannes Baptist VAN NERUM (31 j. oud) en Albertina DUMONT (26 j.)

Zijn doopheffers waren :

- Joannes Baptist DUMONT (grootvader)
- Anna Barbara VAN NERUM (tant) x Henri DEWAELEHEYN

Hij overleed echter te Hoegaarden op 14 Feb 1814 (akte nr 13) te 18 uur en werd ten gemeente-huize afgeschreven door :

- Joannes Baptist VAN NERUM (zijn vader)
- Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN (zijn oom)

ART. 264 : Stb. V/16 : REGINA VAN NERUM

Zij zag het daglicht te Hoegaarden op 7 Jan 1815 te 23 uur (akte n° 3), als 4e kind van Joannes Baptist VAN NERUM (32 1/2 j.) en Albertina DUMONT (27 1/2 j.) en kreeg tot doopheffers :

- Joannes-Baptista VAN AUTGAERDE (oom) (x Francisca VAN NERUM)
- Catharina DUMONT (tante) (x Ant. VAN EX)

Ook dit kind zou reeds 4 maanden en 21 dagen later te Hoegaarden sterven, namelijk op 28 mei 1815 te 17 uur (akte nr 28). De afdragers waren :

- Joannes Bapt. VAN NERUM (haar vader)
- Louis PUTZEYS, 44 j.

ART. 265 : Stb. V/17 Justinus VAN NERUM x Albertina PRUVOST

1. Geboorte :

Het 5e kind van Joannes Baptist VAN NERUM (34 j.) en Albertina DUMONT (29 j.) werd geboren te Hoegaarden in de voormalige woonst VANDERMOLLEN (Gasthuistr. 7), op 5 okt 1816 te 23 uur (akte nr 35). Bij het doopsel in de St Gorgoniuskerk, kreeg het de naam van Justinus en werd boven de doopvont gehouden door :

- Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN (oom) x Francisca VAN NERUM
- Anna Cath. DUMONT (tante) x Antoon VAN EX.

2. Zijn Studies :

In 1834 had Justinus te Tienen zijn humaniteiten beëindigd en vertrok naar het Klein Seminarie van Mechelen, want zijn vader had altijd gewenst dat een van zijn zonen priester zou worden. Doch Justinus bleef er slechts zes maanden, hij wenste andere studies aan te vangen, omdat hij ingevolgt de stuipen tijdens de kinderjaren, getroffen was geweest door de zinnang.

Bijgevolg plaatste zijn oudste broeder Jean Bapt., die de broodwinnaar en plaatsvervanger van hun overleden vader was, hem te Leuven in pensioen. Hij volgde er de lessen aan de Universiteit en werd als kandidaat in de wetenschappen aanvaard. Vanaf 1837 genoot hij dan ook van de studiebeursstichting Deken H. PEETERS, die destijds 208 Fr. bedroeg.

In Sep 1843, na lange weifeling wegens zijn zenuwachtigheid, werd Justinus eindelijk kandidaat in de geneeskunde. In April van het volgend jaar slaagde hij met onderscheiding in het dokterseksamen en kwam in Sep zijn diploma van dokter in de heelkunde.

3. Geneesheer te Leffinge.

Tijdens de winter van 1844/45 was hij van groot nut voor zijn broeder Jean Bapt., die zich reeds van in 1833 te Hoegaarden als geneesheer gevestigd had.

Doch Justinus koesterde maar één verlangen, namelijk ergens zijn eigen "cabinet" te kunnen openen. Een brief van Petrus Franciscus MARYSSAEL (1), nodigde Justinus te Leffinge uit, waar Dr JANSSENS zo pas de streek had verlaten en naar Oostende was gaan wonen zodat Leffinge zonder dokter zat.

(1) Zie blz 435 - Schoonvader van Dr Jean Bapt. Van Nerum. Hij was afkomstig uit Leffinge bij Oostende.

Justinus vertrok onmiddellijk naar de kuststreek en opende er op 17 Juli 1845 zijn "Cabinet", ging tijdelijk in pensioen bij het gezin HERMANS x MARYSSAEL (2). En in korte tijd wist Justinus VAN NERUM het vertrouwen en de achting te winnen van de inwoners uit Leffinge en andere randgemeenten.

4. Zijn huwelijk

Op 17 Nov 1847 trad Justinus te Leffinge in het huwelijk met Albertina Joanna PRUVOST. Hij 31 jaar en zijn vrouw 24 1/2 j. Hun huwelijkskontraat werd afgesloten ter studie van Notaris VERHULST uit Leffingen.

De inzegening geschiedde in de oude N. L. V. kerk, door Pastoor DE GRIJSE (3). Hun getuigen waren

- Carolus VERHULST (notaris te Leffinge)
- Jozef PRUVOST (haar oom)

Het werd een schitterend feest waaraan verschillende familieleden en vrienden uit Hoegaarden deel namen. Onder de genodigden bevond zich Albertina DUMONT (moeder van Justinus), Charles en Eugeen VAN NERUM (zijn broeders), Alexander DUMONT (zijn kozijn), Judocus VAN NERUM uit Wever (4) en brouwer Louis STAPEL uit Hoegaarden (5). Wegens het overvloedig werk kon Dr Jean Bapt VAN NERUM uit Hoegaarden niet aanwezig zijn.

5. Hun kinderen :

Uit het huwelijk van Justinus VAN NERUM x Albertina PRUVOST werden te Leffinge twee kind geboren :

1. Theodoor *26.8.1848 + 18.2.1849
2. Emiel *13.5.1851 (x Eliza VAN MIDDELEM) (Dit waren de ouders van Maria van Nerum uit Leffinge)

6. Wie was Albertina PRUVOST ?

Zij werd geboren te Leffinge op 16 Feb 1823 als 2e kind van Josephus Franciscus PRUVOST en Joanna Clara ROZEE. Het doopsel werd toegediend door Pastoor DE GRIJSE, dezelfde die 24 j. later haar huwelijk inzegende.

Haar doopgetuigen waren :

- Henricus 't JONCK
- Victoria Isabella ROZEE

Albertina PRUVOST was de zuster van Josephus Franciscus, Desiderius, Carolus Ludovicus, Henricus Franciscus en nog een ander kind dat in 1830 stierf.

Haar kwartierstaten zagen er uit zoals vermeld op volgende bladzijde.

Korte beschrijving van haar voorouders (zie kwartierstaten)

Langs vaderszijde stamde Albertina PRUVOST uit Franse en Waalse geslachten. De familie PRUVOST was afkomstig uit Frankrijk (Pas de Calais), waar de naam ook soms PREVOST en PREUVOST geschreven werd.

Haar overgrootvader Antoine PRUVOST huwde met Adriene Françoise BAILLEUL, gesproten uit het geslacht van de BAILLEUL, waarvan de bakermat in Antiesé ligt.

Deze familie voerde een wapenschild van keel met hartschild van hermelijn (zwart op zilver) terwijl een neventak "hermelijn met hartschild van keel" droeg (6).

Een tak uit het geslacht PRUVOST was echter reeds van vóór de Franse revolutie te Leffinge gevestigd, waar Pieter PRUVOST (grootvader van Albertina), burenlijnsmeter en bestuurslid was van de "Watering in 't Kamerling-Ambacht" (7).

(2) Zie blz 426 para III - oom en tante van Anne Maryssael (x Dr I. Bpy Van Nerum)

(3) Roeseleire 1773. Pastoor te Leffinge van 1800 tot 1850 en opgevolgd door I.F. VUYLSTEKE (* Marc'ke 1800 pastoor tot 1856).

(4) Zie 't neerhembloet n° 18 van Juni 1966 (blz 3)

(5) Zie Familieschoon blz 354 para 8

(6) Zie Rietstap - Arm. Gen. Tome I Pl CVIII

(7) Dit Ambacht, dat bij de komst der Fransen afgeschaft werd, omvatte de gemeenten: Leffinge, Stene, Sijne, Snaakerke, Wilskerke, Middelkerke, Westende en Minnekensvere.

(Zie Geschiedkundige schets van de gemeente Leffinge door K. De Vos Pbr 1884 blz 310).

Ouders

Grootouders

Overgrootouders

Betovergrootouders

Josephus Franciscus
PRUVOST

* S 1784
+ L 6, 12, 1830

Pieter Franciscus
PRUVOST

* B 1739
+ L 5, 7, 1819

x ca 1781

Maria Alb. Josepha
DELFORGE

* M 1751
+ L 21, 2, 1812

Ant. François PRUVOST
+ vóór 1819

x

Adrienne Françoise
BAILLEUL

Jean Joseph DELFORGE

x

Ernestine BRACHOT

x L 29, 9, 1830

Joanna Clara ROZEE

* L 1794
+ L na 1848

Carolus Petrus ROZEE

* L 24, 7, 1754
+ L 29, 4, 1825

x vóór 1788

Rosalie V. D. PUTTE

+ L 20, 11, 1820

Cornelius ROZEE
* ca 1700

+ L 8, 9, 1768
x L 30, 4, 1752

Maria Joanna
PEURQUAET

* L 15, 7, 1721

Jacobus PEURQUAET

x

Godelieve Cath. VAN LAUWE

Verklaring der afkortingen :

S = Stene

L = Leffinge

B = Bourecq (Pas de Calais)

M = Montigny (Ardennen)

N.B. : Een dringende oproep wordt gericht aan alle genealogen die dit nummer onder ogen zouden krijgen om bovenstaande kwartierstaten verder uit te bouwen.

Tevens was Pieter PRUVOST in 1886 Adjunct-meier, landbouwer en grondeigenaar te Leffinge en behoorde tot de vooraanstaande en notabele families uit de streek.

Hij was de broeder van Henricus Josephus PRUVOST (° Bourecq. 1751 ongehuwd + Oostende 1830), Vrederechter van het Kanton Gistel.

Josepha DELFORGE (vrouw van Pieter PRUVOST) was afkomstig uit Montigny uit het land der Ardennen. Zij bracht negen kinderen ter wereld, waarvan er in 1819 bij het overlijden van haar man, nog 2 in leven waren, te weten :

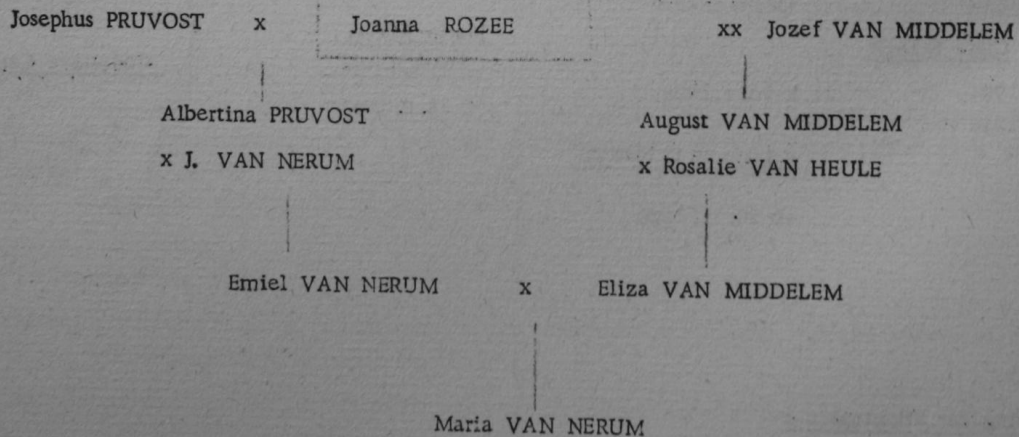
- Joanna Sylvina (x Josephus VERCRUTCE) Uit Nieuwminster
- Josephus Franciscus (x Joanna Clara ROZEE) landbouwer en grondeigenaar te Leffingen.

Het gezin PRUVOST x ROZEE (ouders van Albertina) hadden 6 kinderen, waarvan Albertina het tweede was. Gezien deze laatste in 1823 geboren werd en haar vader reeds 2 maanden en 7 dagen na zijn huwelijk in 1830 overleed (zie data opkwartierstaten), moet hieruit besloten worden dat :

- ofwel de huwelijksdatum van haar ouders (ons medegedeeld door de gemeente Leffinge) onjuist is ;
- ofwel dat er kinderen vóór het huwelijk geboren werden.

Langs moederszijde sproot Albertina uit West-Vlaamse landbouwersgeslachten, allen afkomstig uit Leffingen.

Noteer dat haar moeder Joanna Clara ROZEE na de dood van haar echtgenoot Josephus PRUVOST in 1830 een tweede huwelijk aanging met Jozef Jacobus VAN MIDDELEM, gemeenteraadslid te Leffingen. Hun kleindochter Eliza VAN MIDDELEM zou in 1890 in het huwelijk treden met Emiel VAN NERUM (zoon van Justinus VAN NERUM x Albertina PRUVOST), zodat Joanna Clara ROZEE terzelfdertijd de grootmoeder was van Emiel VAN NERUM en diens vrouw Eliza VAN MIDDELEM

- Hieruit blijkt voldoende het nauwe verwantschap te Leffinge, tusser de families PRUVOST, VAN MIDDELEM en VAN NERUM.

(vervolgt)